

Evropská unie

Ing. Jaroslava Syrovátková, Ph.D.

Shengenský prostor

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Historický vývoj

- předchůdce Shengenské dohody:
Saarbrückenská dohoda z roku 1984
- 14. července 1985 –Shengenská smlouva
- 19. června 1990 –Shengenská prováděcí úmluva
- březen 1995 – odstranění hraničních zábran
- květen 1999 – shengenské acquis začleněno do institucionálního rámce EU

Shengen

- **Shengen je malé město v Lucembursku, blízko francouzských a německých hranic.**
- **Shengenská dohoda byla podepsána 14.6.1985**
- **je to dohoda mezi Německem, Francií a státy Beneluxu (Belgie, Nizozemsko, Lucembursko**
- **o zavedení zóny volného pohybu osob na společných hranicích**
- **o zrušení kontrol na vnitřních hranicích**

Principy

1. překračování vnitřních hranic bez kontrol.
2. odstranění kontrol při letech v rámci shengenského prostoru.
3. volný pohyb s platným občanským průkazem nebo cestovním pasem.
4. průjezd bývalých hraničních přechodů bez snížení rychlosti a bez zábran.

Principy

5. možnost dočasného obnovení kontrol na hranicích.
6. zesílená kontrola vnějších hranic.
7. harmonizovaná pravidla pro vydávání víz.
8. možnost volného pohybu i pro občany třetích států legálně pobývajících na území členského státu.

Principy

9. informační systémy.

10. velký důraz na dodržování pravidel ochrany osobních údajů zpracovávaných zejména v Shengenském informačním systému.

Shengenská prováděcí úmluva

- 19. 6. 1990
- popisuje principy Shengenského prostoru a SIS
- celní kontroly zavazadel a zboží a kontroly osob na vnitřních hranicích EU vynechány v zemích, které dohody podepsaly

Shengenská dohoda

- březen 1995 – odstranily se hraniční zábrany
- naplnění dohody o spolupráci a bezkontrolní zóny
- postupně se tato opatření realizovala i v dalších evropských zemích

Shengenská dohoda

- růst členů
- nárůst politického významu shengenské spolupráce
- v roce 1999 - přesunutí z mezivládní úrovně pod hlavičku Evropské unie prostřednictvím Amsterodamské smlouvy

Shengenská dohoda

- shengenská spolupráce se stala jednou z podmínek vstupu do Evropské unie
- stanovilo se, za jakých podmínek naplní nový člen EU podmínky Shengenu

Shengenská spolupráce

- společné státní hranice bez hraničních kontrol
- hranice lze překračovat kdykoli a kdekoli
- absenci hraničních kontrol na vnitřních hranicích kompenzuje rozsáhlá spolupráce (policie, justice, ochrana osobních údajů).
Cílem je znemožnit zneužívání svobody pohybu ke kriminálním aktivitám
- posílení vnějších hranic

Členové Schengenského prostoru

- **22 členských států Evropské unie**

Benelux, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Itálie, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Německo, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, slovensko, slovinsko, Španělsko, Švédsko.

Členové Schengenského prostoru

- **3 nečlenské země Evropské unie**

Island, Norsko, Švýcarsko.

Ze členských států Evropské unie v

Shengenu není:

Velká Británie, Irsko, Rumunsko, Bulharsko,

Kypr

Česká republika a shengenský prostor

- období let 2005 – 2007 – probíhalo tzv. Shengenské hodnocení.
- o vstupu do Shengenského prostoru rozhodla Rada EU - 6. prosince 2007.
- v noci ze dne 20. na 21. prosince 2007 – zrušeny hraniční kontroly na pozemních hranicích.

Česká republika v Shengenu

- Česká republika vstoupila do Shengenu k 21. 12. 2007 stejně jako Estonsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko, Slovinsko.
- 30. března 2008 – zrušeny kontroly na letištích.

Česká republika a Shengenský prostor

- překračování pozemních hranic bez hraničních kontrol a bez zastavení.
- nové účinné nástroje pro potírání kriminality.
- využívání Shengenského informačního systému.
- zjednodušené cestování cizinců.

Nevýhody vstupu ČR do Shengenu

- nebezpečí růstu kriminality.
- problémy související s vystoupením z prostoru.
- ztráta možnosti samostatně rozhodovat o vízové, přistěhovalecké a azylové politice.

Poslední přistoupení

- Švýcarsko přistoupilo k 12. 12. 2008
 - konec kontrol osob na pozemních hranicích
 - celní kontroly zboží zůstaly (protože Švýcarsko není součástí celní unie EU)

Mezinárodní letiště

- Mezinárodní letiště v rámci letů uvnitř rozšířeného Schengenu – bez hraniční kontroly od 30. března 2008